

Pradžia>Kreipimasis į teismą>Kur ir kaip>Kaip kreiptis į teismą?

Civilinės teisėnos srityje nebaigtos procedūros ir procesai, pradėti iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, bus tęsiami pagal ES teisę. Remiantis abipusiu susitarimu su Jungtine Karalyste, atitinkama su Jungtine Karalyste susijusi informacija E. teisingumo portale bus saugoma iki 2024 m. pabaigos.

Kaip kreiptis į teismą?

Škotija

1 Ar turiu kreiptis į teismą, ar yra alternatyvų?

Kreipimasis į teismą turėtų būti kraštutinė priemonė. Pirmiausia reikėtų apsvarstyti kitus būdus išspręsti ginčą. Pavyzdžiui, jeigu asmuo jums skolingas pinigų, galite savo skolininkui parašyti laišką, nurodanti skolos dydį, už ką asmuo skolingas ir kokių veiksmų jau ėmėtės skolai susigrąžinti. Galite įspėti, kad jeigu skolininkas nesumokės iki nurodytos datos, jūs kreipsitės į teismą. Galima apsvarstyti ir alternatyvų ginčų sprendimą. Žr. išsamesnę informaciją apie alternatyvų ginčų sprendimą.

2 Ar nustatytas ieškinio senaties terminas?

Škotijos teisėje nustatyti terminai arba senaties terminai, per kuriuos teisme turi būti pareikštas ieškiny. Jie apibrėžiami teisinėmis senaties ir prarandamosios senaties sąvokomis. Taikytini terminai priklauso nuo teisės akto nuostatų. Sužinoti, ar konkrečiam ieškiniiui, kurį norite pareikšti, taikomi konkretūs terminai, galite kreiptis konsultacijos į advokatą arba Pliečių konsultacijų biurą.

3 Ar turėčiau kreiptis į šios valstybės narės teismą?

ES teisės aktuose yra konkrečios taisyklės, pagal kurias nustatoma valstybė narė, kurioje turėtų būti pareikšti reikalavimai.

Bendra informacija apie konkrečias bylas nagrinėjančius konkrečius Škotijos teismus pateikiama suvestinėje „[Jurisdikcija](#)“.

4 Jei taip, į kokį šios valstybės narės teismą turėčiau kreiptis – pagal savo arba atsakovo gyvenamąją vietą ar pagal kitus bylos teisingumo kriterijus?

Bendra informacija apie konkrečias bylas nagrinėjančius konkrečius Škotijos teismus pateikiama suvestinėje „[Jurisdikcija](#)“.

5 Į kokį šios valstybės narės teismą turėčiau kreiptis, atsižvelgiant į ieškinio pobūdį ir ginčijamos sumos dydį?

Bendra informacija apie konkrečias bylas nagrinėjančius konkrečius Škotijos teismus pateikiama suvestinėje „[Jurisdikcija](#)“.

6 Ar galiu pareikšti ieškinį teismui pats, ar turiu kreiptis į tarpininką – advokatą?

Nereikalaujama, kad Škotijos teismuose asmuo turėtų teisinį atstovą.

Asmuo, kuris teisme dalyvauja be teisinio atstovo, vadinamas „bylos šalimi“. Aukščiausiajame civilinių bylų teisme bylos šalims pateikiamos tam tikros gairės:

Gairės bylos šalims.

7 Kur konkrečiai turiu kreiptis dėl ieškinio pareiškimo – į teismo priimamąjį, teismo sekretoriatą ar kitą administracinį padalinį?

Pirmiausia turėtumėte susisiekti su teismo administracijos darbuotojais. Galite kreiptis į teismą raštu, telefonu arba asmeniškai. Jeigu kreipiatės raštu, teismas jums atsakys raštu arba telefonu per 10 darbo dienų.

Informacija apie darbo laiką ir kontaktinius duomenis pateikiama

Škotijos bendrosios ir specialiosios jurisdikcijos teismų tarnybos interneto svetainės skiltyje „[Court and Tribunal Locations](#)“.

Tinkamai parengti Škotijos bendrosios ir specialiosios jurisdikcijos teismų tarnybos darbuotojai teikia administracines, technines ir organizacines paslaugas, reikalingas sklandžiai teismų veiklai užtikrinti, ir veiksmingai bei konstruktyviai teikia paslaugas teismo proceso dalyviams. Šiuo tikslu yra parengta Teismo proceso dalyvių chartija, informacija apie ją pateikiama [Škotijos bendrosios ir specialiosios jurisdikcijos teismų tarnybos](#) interneto svetainėje.

Škotijos bendrosios ir specialiosios jurisdikcijos teismų darbuotojai neturi teisininko kvalifikacijos, todėl negali teikti teisinių konsultacijų. Jeigu jums reikalinga teisininko konsultacija, Škotijos teisininkų draugija (*Law Society of Scotland*) gali pasidalinti jūsų gyvenamojoje vietoje praktikuojančių solisitorių kontaktiniais duomenimis, o Škotijos teisinės pagalbos valdyba (*Scottish Legal Aid Board*) gali pateikti informaciją apie galimybę gauti teisinę pagalbą.

8 Kuria kalba galiu pareikšti ieškinį? Ar galiu ieškinį pareikšti žodžiu, ar jį būtina teikti raštu? Ar galiu siųsti ieškinį faksu arba elektroniniu paštu?

Ieškiny teismui turi būti teikiamas anglų kalba. Teismo proceso kalba yra anglų, o prirėkus pasitelkiami vertėjai žodžiu. Vertėjų žodžiu paslaugas apmoka bylos šalys. Ieškiniiui pareikšti reikalingas formas reikia įteikti asmeniškai arba išsiųsti teismui paštu.

9 Ar yra nustatytos specialios ieškinio pareiškimo formos, o jeigu jų nėra, kaip turiu išdėstyti ieškinį? Koks turi būti ieškinio turinys?

Apskritai, norint pareikšti ieškinį, pirmiausia reikia užpildyti formą. Kiekvienos rūšies teismo reglamente nurodyta, kurios formos turėtų būti naudojamos siekiant iškelti bylą atitinkamame teisme.

Žr. Škotijos bendrosios ir specialiosios jurisdikcijos teismų tarnybos interneto svetainėje pateiktą išsamesnę informaciją apie konkrečius teismus:

Škotijos bendrosios ir specialiosios jurisdikcijos teismų tarnyba.

10 Ar reikia mokėti teismo mokesčių? Jeigu taip, kada? Ar turiu mokėti advokatui nuo pat ieškinio pareiškimo?

Dažniausiai iškeliant bylą turi būti sumokamas žyminis mokeskis. Mokesčiai skiriasi atsižvelgiant į ieškinio rūšį ir teismą, kuriame jis pateikiamas. Mokesčiai nustatyti antrinės teisės aktuose (jie vadinami potvarkiais dėl mokesčių), kurie reguliariai atnaujinami priimant pakeitimo potvarkius dėl mokesčių. Naujausia informacija apie mokesčius pateikiama [Škotijos bendrosios ir specialiosios jurisdikcijos teismų tarnybos](#) interneto svetainėje.

Tam tikromis aplinkybėmis gali būti atleidžiama nuo žyminio mokesčio. Šios aplinkybės taip pat nurodytos Škotijos teismų ir specialiosios jurisdikcijos teismų tarnybos interneto svetainėje.

Kreipiantis į teismą turi būti mokami mokesčiai, bet gali būti patiriama ir kitų išlaidų. Paprastai bylinėjimosi išlaidas ir kitas bylą laimėjusios šalies išlaidas, taip pat savo patirtas išlaidas padengia bylą pralaimėjusi šalis. Kai kuriais atvejais teisėjas turi tam tikrą diskreciją nuspręsti, kiek turi sumokėti bylą pralaimėjusi šalis. Bylą laimėjusiai šaliai vis vien gali tekti padengti savo liudytojų ar ekspertų išlaidas.

Paprastai advokato honorarai sumokami užbaigus bylą. Jeigu bylą laimėsite, teismas gali priteisti iš atsakovo sumokėti visas jūsų advokato išlaidas arba jų dalį. Taip pat reikėtų nepamiršti, kad nors teismas gali priimti jums palankų sprendimą (t. y. įpareigoti atsakovą jums sumokėti), teismas automatiškai neisiima veiksmų užtikrinti, kad pinigai būtų sumokėti. Jeigu atsakovas nesumoka, jums teks prašyti teismo imtis veiksmų (tai vadinama teismo sprendimo vykdymu) ir gali tekti mokėti papildomą mokesį. Daugiau informacijos apie teismo sprendimų vykdymą pateikiama informaciniuose lankstinukuose:

Informaciniai lankstinukai apie teismo sprendimų vykdymą.

11 Ar galiu gauti nemokamą teisinę pagalbą?

Yra keletas teisinės pagalbos finansavimo, skirto civilinėms byloms, rūšių. Finansavimo pobūdis ir galimybė jį gauti priklauso nuo tam tikrų veiksnių, įskaitant

ieškinio rūšį ir ieškovo pajamas. Daugiau informacijos pateikiama [Škotijos teisinės pagalbos valdybos](#) interneto svetainėje.

12 Nuo kurio momento mano ieškinys laikomas oficialiai pareikštu? Ar institucijos praneš, ar mano ieškinys pareikštas tinkamai?

Byla iškeliamą tada, kai ieškovas įteikia atsakovui formą, teismo nutartį, šaukimą į teismą arba pareiškimą. Paprastai dokumentai įteikiami paštu, bet tai gali padaryti Vyriausiojo teisėjo pareigūnas arba Aukščiausiojo civilinių bylų teismo pareigūnas, atsakingas už dokumentų įteikimą (*messenger-at-arms*).

Kai forma, teismo nutartis, šaukimas į teismą arba pareiškimas pateikiami Vyriausiojo teisėjo teismo tarnautojui patvirtinti (arba Aukščiausiam civilinių bylų teisme, kur dokumentas pateikiamas teismo tarnyboms, kad šios uždėtų antspaudą), administracijos darbuotojai patikrina dokumentą siekdami įsitikinti, ar pateikta būtina informacija. Administracijos darbuotojai neteikia teisinių konsultacijų dėl bylos esmės. Iškelus bylą teismas vis vien gali nuspręsti, kad ieškinys pareikštas netinkamai.

13 Ar gausiu išsamią informaciją apie bylos tvarkaraštį (pvz., kada atvykti į bylos svarstymą)?

Atsakovui įteiktuose dokumentuose jam pateikiama informacija apie tai, kaip gintis nuo pareikšto ieškinio, per kokį laikotarpį ir kada numatytas tolesnis bylos nagrinėjimas.

Škotijos teismų ir specialiosios jurisdikcijos teismų tarnyba stengiasi kuo greičiau surengti visus teismo posėdžius. Civilinėse bylose teismo posėdį, kuriame išklausomi įrodymai, siekiama surengti per 12 savaičių nuo tos dienos, kai teismas priima sprendimą surengti teismo posėdį, kuriame išklausomi įrodymai.

Susijusios nuorodos

[Škotijos bendrosios ir specialiosios jurisdikcijos teismų tarnyba](#)

[Škotijos teisinės pagalbos valdyba](#)

[Škotijos teisininkų draugija](#) (solisitoriai, įskaitant solisitorius, turinčius platesnes dalyvavimo teisme teises)

[Advokatų kolegija](#) (gynėjai)

Paskutinis naujinimas: 24/09/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.